

Bijlage 2.**Raadsbesluit**

Raadsnummer: A/238	Datum: 23 februari 2022
Onderwerp	Verordening risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders Gulpen-Witterm 2022
Overwegingen	- Gelet op artikel 8 lid 4 Reglement van Orde van de raad; - Gelet op het Initiatiefvoorstel A/238 van de fractievoorzitters; - Gelet op artikel 170 lid 2 Gemeentewet.
Besluit	De Verordening risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders Gulpen-Witterm 2022 vast te stellen.

Verordening risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders Gulpen-Witterm 2022*Artikel 1: Algemene bepalingen*

1. Voorafgaand aan de benoeming van een kandidaat-wethouder wordt een risicoanalyse integriteit uitgevoerd door een extern bureau. Voor de gegevensverzameling dient het bureau over een vergunning te beschikken op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr).
2. Het doel van de Risicoanalyse Integriteit is het inventariseren van de risico's die de kandidaat-wethouder loop op relationeel, financieel en functioneel gebied, zodat beheersmaatregelen getroffen kunnen worden.
3. De gemeenteraad wijst de burgemeester aan als gedelegeerd opdrachtgever voor de risicoanalyse. De burgemeester en de griffier bereiden de uitvoering van de risicoanalyses samen voor. Gedurende de uitvoering van de risicoanalyses heeft de burgemeester contact met het bureau over de inhoud, en de griffier over het proces van de risicoanalyse.

Artikel 2: Inhoud Risicoanalyse Integriteit

1. In de risicoanalyse integriteit komen zowel harde als zachte factoren aan bod.
2. De volgende onderwerpen worden behandeld in de risicoanalyse integriteit:
 - a. Formele benoembaarheidsvereisten.
 - b. Nevenfuncties- en activiteiten, incl. lidmaatschappen.
 - c. Netwerk, relaties en contacten binnen de gemeente die belang kunnen hebben bij het wethouderschap.
 - d. Arbeidsbetrekkingen van partner en kinderen.
 - e. Opleiding en arbeidsverleden, incl. terugkeergarantie.

- f. Uitingen en gedrag op social media.
 - g. Activiteiten als ondernemer.
 - h. Betrokkenheid als bestuurder bij faillissementen.
 - i. Inventariseren van onroerend goed binnen de gemeentegrenzen.
 - j. Strafrechtelijke procedures.
 - k. Financiële belangen in ondernemingen.
 - l. Schulden en betalingsrisico's.
 - m. Voorbeeldfunctie in verkeer, drank, drugs etc.
 - n. Persoonlijke opvattingen over integriteit en het dienen van het algemeen belang
 - o. Bevoegdheden als bestuurder op basis van de verwachte portefeuille en de impact daarvan.
3. Voor de analyse worden alleen noodzakelijke gegevens gebruikt. Bijzondere persoonsgegevens worden niet betrokken.
 4. De onderzoeksmaatregelen dienen altijd te voldoen aan de beginselen van proportionaliteit (in verhouding staan tot het doel) en subsidiariteit (de toegepaste maatregelen zijn de minst zware maatregelen om het doel te bereiken).
 5. De volgende bronnen worden geraadpleegd in een Risicoanalyse Integriteit:
 - a. Het curriculum vitae, VOG en BKR-uittreksel van de kandidaat wethouder
 - b. Open bronnen (Kadaster, Kamer van Koophandel, curateleregister, insolventieregister, social media, nieuwssites, zoekmachine).
 - c. Informatie die de kandidaat zelf aanlevert in de door het externe bureau opgestuurde vragenlijst en in het persoonlijke gesprek met de onderzoeker.
 6. Broninformatie, zoals de ingevulde vragenlijst en het BKR-uittreksel, komt niet in het bezit van de opdrachtgever.
 7. Tijdens het persoonlijk gesprek worden geen beeld- of geluidsopnamen gemaakt. Er wordt eveneens geen woordelijk verslag gemaakt.

Artikel 3: Proces van de risicoanalyse

1. De fractievoorzitters van de fracties die een kandidaat-wethouder voor benoeming willen voordragen, informeren de burgemeester hierover vertrouwelijk in een zo vroeg mogelijk stadium.
2. De burgemeester deelt de namen, telefoonnummers en e-mailadressen van de kandidaat-wethouders met het externe bureau.
3. De kandidaten ontvangen van het bureau informatie over de te doorlopen procedure en de wijze waarop het bureau met de gegevens van de kandidaat omgaat.
4. Het bureau voert de risicoanalyse uit zoals beschreven in artikel 2.
5. De kandidaat wordt in de gelegenheid gesteld om te reageren op de concept-rapportage.
6. Het bureau benoemt in de rapportage beheersmaatregelen, aandachtspunten en eventuele aanbevelingen.
7. Het bureau deelt de definitieve rapportage met de kandidaat en met de burgemeester. Deze volledige rapportage wordt niet verder gedeeld.
8. In aanvulling op de rapportage deelt de betrokken onderzoeker in een gesprek met de burgemeester de hoofdlijnen van het gesprek tussen onderzoeker en kandidaat.
9. De burgemeester deelt de conclusies, beheersmaatregelen en aandachtspunten ten aanzien van de kandidaat-wethouders die voor benoeming worden voorgedragen met de gemeenteraad.
10. Indien de kandidaat op basis van de risicoanalyse integriteit besluit zich terug te trekken, wordt er door de burgemeester, griffier en het bureau geen informatie over de kandidaat gedeeld met de gemeenteraad.

Artikel 4: Bewaren van gegevens

1. De rapportage van de risicoanalyse integriteit wordt gedurende de hele bestuursperiode bewaard door zowel bureau als burgemeester.

2. Indien er sprake is van een (al dan niet tijdelijke) burgemeesterswissel, wordt de rapportage van de kandidaat gedeeld met de nieuwe burgemeester.

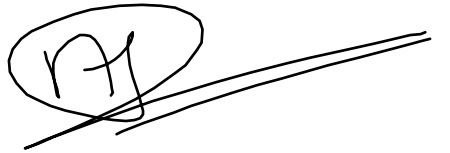
Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Gulpen-Wittern in zijn vergadering van 23 februari 2022.

de raadsgriffier,

mr. R. Reichrath.

de voorzitter,

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens.

Aan de besturen van de aan de verkiezingen deelnemende partijen

Uw brief van	:		Behandeld door	:	R. Reichrath
Uw kenmerk	:		Onderwerp	:	Risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders
Ons kenmerk	:	CONCEPT	Dossiercode	:	
			Bijlagen	:	
			Verzonden	:	24 februari 2022

Geachte heer/mevrouw,

De gemeenteraadsverkiezingen staan voor de deur. Mogelijk draagt uw fractie een kandidaat-wethouder voor benoeming door de gemeenteraad voor. Om uw kandidaten goed te kunnen informeren wijzen we u graag op het volgende.

De gemeenteraad van Gulpen-Witterm heeft in artikel 8 lid 4 van het Reglement van orde van de raad bepaald dat het voor kandidaat-wethouders verplicht om een risicoanalyse integriteit te doorlopen voordat zij worden benoemd. De gemeenteraad heeft hierover spelregels vastgelegd in de verordening risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders gemeente Gulpen-Witterm. In deze brief leest u meer over de risicoanalyse integriteit en wat dit voor uw partij betekent.

Wat is een risicoanalyse integriteit?

Met de risicoanalyse worden integriteitsrisico's in kaart gebracht die een kandidaat-wethouder loopt op relationeel, financieel en functioneel gebied. Op basis daarvan kunnen afspraken worden gemaakt om de mogelijke risico's te beheersen. Doel van de risicoanalyse is het in beeld brengen van risico's en daar beheersmaatregelen op nemen, zodat er niet na benoeming van een wethouder discussie ontstaat over bijvoorbeeld diens nevenfuncties, contacten, zakelijke of financiële belangen. Daarmee wordt de kans op incidenten op het gebied van integriteit verminderd en worden pijnlijke situaties voor de persoon van de wethouder, en het aanzien van het bestuur in het algemeen, voorkomen. Een risicoanalyse integriteit is dan ook zowel in het belang van een kandidaat-wethouder als de gemeente. In de gemeente Gulpen-Witterm worden de risicoanalyses integriteit uitgevoerd door Necker van Naem. Dit externe bureau is erkend als Particulier onderzoeksbureau en voldoet daarmee aan de vergunningsplicht (vergunningsnummer POB-1603).

Wat komt er aan bod tijdens de risicoanalyse integriteit?

Bij een risicoanalyse wordt er gekeken naar een aantal aspecten. Deze zijn te onderscheiden in persoonlijke, financiële en functionele aspecten. Bij persoonlijke aspecten gaat het bijvoorbeeld over nevenfuncties, het netwerk van de kandidaat, arbeidsverleden en gedrag op social media. Financiële aspecten zijn eigendom van vastgoed, schulden- en betalingsrisico's en een eventuele aandelenportefeuille. Functionele aspecten zijn bijvoorbeeld het omgaan met vertrouwelijke informatie, of specifieke risico's die volgen uit de beoogde portefeuille.

De risicoanalyse is geen toets: de uitslag is niet of een kandidaat wel of niet integer is, of hij of zij al dan niet benoemd kan worden. Het is een inventarisatie van de risico's die de kandidaat-wethouder loopt, om daar een concreet handelingsperspectief aan te kunnen verbinden. Dat helpt de kandidaat, de burgemeester en uiteindelijk ook de gemeente.

Hoe wordt de risicoanalyse integriteit uitgevoerd?

De fractievoorzitters van de fracties die een kandidaat-wethouder voor benoeming willen voordragen, informeren de burgemeester hierover vertrouwelijk in een zo vroeg mogelijk stadium. Deze contactgegevens worden door de burgemeester gedeeld met het extern bureau Necker van Naem. Het bureau benadert de kandidaat en informeert deze over het doel en de procedure van de risicoanalyse integriteit. Om de risicoanalyse integriteit te doorlopen levert de kandidaat een VOG, een BKR-uittreksel en een curriculum vitae aan bij het externe bureau. Ook vult de kandidaat-wethouder een vragenlijst in en voert een gesprek met de onderzoekers van Necker van Naem. De onderzoekers voeren zelf een onderzoek in open bronnen uit. Op basis van deze stappen wordt een rapportage opgesteld. Indien de onderzoekers risico's signaleren, zullen zij hiervoor beheersmaatregelen voorstellen. Het bureau deelt de rapportage met de burgemeester. Burgemeester en griffier zorgen vervolgens dat de conclusies, beheersmaatregelen en aandachtspunten met de raad worden gedeeld.

Wat betekent dit voor u?

Alle partijen die deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen in Gulpen-Witterm vragen wij hun eventuele kandidaat-wethouders te informeren over de verplichting een risicoanalyse integriteit te doorlopen. Zo zijn de kandidaten tijdig op de hoogte. Daarnaast is het aan te raden dat kandidaat-wethouders met deze informatie alvast anticiperen op een mogelijke benoeming. Bijvoorbeeld door tijdig na te denken over mogelijke opvolgers voor nevenfuncties die slecht verenigbaar zijn met het wethouderschap of specifieke portefeuilles.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor meer informatie over de uitvoering van de risicoanalyse integriteit, verwijzen wij u naar de verordening Risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders gemeente Gulpen-Witterm. Heeft u nog desondanks nog vragen, neemt u dan contact op met raadsgriffier mr. R. Reichrath via telefoonnummer 043-8800718 of e-mail robin.reichrath@gulpen-witterm.nl.

Met vriendelijke groet,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

mr. R. Reichrath.

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens.

Risicoanalyses integriteit – update wetsvoorstel n.a.v. Kamerbrief minister Ollongren d.d. 15 november 2021– Necker van Naem

Introductie

Op maandag 15 november heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw Ollongren, de Tweede Kamer geïnformeerd over het wetsvoorstel bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur.¹ Na een kritisch advies van de Raad van State is besloten om de risicoanalyse integriteit voor kandidaat-wethouders na de aankomende gemeenteraadsverkiezingen *niet* te verplichten. De nota van wijziging op de wet wordt niet ingediend. In dit memo zetten we op een rijtje wat er verandert, wat ongewijzigd blijft en hoe u zich voorbereidt op de komende verkiezingen. In veel gemeenten zullen immers alsnog risicoanalyses uitgevoerd worden. De Handleiding Basisscan, die Necker van Naem in 2019 in opdracht van het ministerie schreef, kan daarbij dienen als hulpbron. Die handleiding vindt u [hier](#), op de website www.politiekeambtsdragers.nl.

Uit de brief van de minister blijkt dat er na de gemeenteraadsverkiezingen een evaluatie wordt uitgevoerd, om vervolgens tot een wettelijke verankering van de risicoanalyses te komen. De keuzes die gemeenten nu maken, zijn dus indirect van invloed op de vormgeving van risicoanalyses in de toekomst.

Risicoanalyses na de verkiezingen

De insteek van het ministerie was in eerste instantie om de risicoanalyse na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 te verplichten, maar de inhoud en het proces grotendeels vormvrij te laten. In de memorie van toelichting stond een aantal aanwijzingen, zoals:

- De raad besluit over de reikwijdte en diepgang van de risicoanalyse, en over de uitvoerder
- De burgemeester ziet toe op het proces
- De conclusies en beheersmaatregelen worden openbaar
- Kandidaat en uitvoerder moeten het eens worden over de te nemen beheersmaatregelen

De wettelijke basis voor deze wijzigingen vervalst. Na de gemeenteraadsverkiezingen staat het gemeenten dus vrij om de risicoanalyse in te vullen zoals zij dat zelf willen. Dit proces is lokaal maatwerk.

Hoe om te gaan met de ontstane keuzeruimte?

Het instrument van een risicoanalyse integriteit zal zich de komende jaren blijven ontwikkelen. Na de gemeenteraadsverkiezingen voert het ministerie een evaluatie uit naar de uitgevoerde risicoanalyses. Dit is

¹ Brief dd. 15 november 2021, 'Wetsvoorstel bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur', 2021-0000591392

voeding voor een nieuw wetsvoorstel waarmee de minister de risicoanalyse wél wettelijk hoopt te verankeren.

Voor de komende verkiezingen betekent dit dat de minister de burgemeesters zal oproepen te bevorderen dat bij de benoeming van nieuwe wethouders gebruik wordt gemaakt van de in 2019 door BZK uitgebrachte Handleiding basisscan integriteit. Op basis van de Handleiding raden we u aan als volgt met de ontstane keuzeruimte om te gaan:

Besluit over uitvoerder, reikwijdte en diepgang van de risicoanalyse

In de Handleiding Basisscan staat dat de verantwoordelijkheid voor de risicoanalyse primair bij de gemeenteraad ligt. In veruit de meeste gevallen wordt de voorzitter van de raad gemandateerd als opdrachtgever.

Wij raden gemeenten aan om burgemeester en griffier samen op te laten trekken in de voorbereidingen. Zowel de raad (die de randvoorwaarden meegeeft, en besluit over benoeming) als de burgemeester (als procesbewaker en wettelijk verantwoordelijke voor de integriteit) hebben een rol. Door samen op te trekken zijn de belangen en voorkeuren van beide bestuursorganen vertegenwoordigd.

Rol van de burgemeester

Ook zonder wettelijke verankering ziet de burgemeester meestal toe op de uitvoering van de risicoanalyse. Indien een extern bureau wordt ingeschakeld voor de uitvoering van de risicoanalyse, is dit hoe dan ook een verstandige route om te bewandelen. De burgemeester staat boven de partijen en heeft vanuit artikel 170 lid 2 van de Gemeentewet een taak in het bevorderen van de bestuurlijke integriteit van de gemeente.

Delen van conclusies en beheersmaatregelen

In de Handleiding wordt met name benadrukt dat het belangrijk is om af te wegen waarom iemand, naast de betrokken kandidaat, het rapport, de conclusies of een mondelinge terugkoppeling dient te ontvangen. De voorbeeldroute die wordt geschetst is dat de gemandateerde opdrachtgever zicht krijgt op de hele rapportage, en de raad, onder oplegging van geheimhouding, de conclusies.

Overeenstemming kandidaat en uitvoerder

Ook nu het vereiste van overeenstemming verdwijnt, is het van belang dat de kandidaat de mogelijkheid krijgt om te reageren op de conceptrapportage. Zo kunnen eventuele onjuistheden geadresseerd worden. Dit moment biedt de kandidaat tevens de mogelijkheid om zich terug te trekken, zonder brede bekendheid omtrent de inhoud van de risicoanalyse.

Invulling geven aan integriteitszorg

Het is verstandig om de gemaakte keuzes vast te leggen, zoals de Handleiding ook voorschrijft. Dat kan bijvoorbeeld in een verordening. Zo weten alle betrokkenen waar ze aan toe zijn in het proces van de risicoanalyse.

Daarnaast zijn er meer manieren om invulling te geven aan integriteitszorg. Aan de structuurkant is de basis van de bestuurlijke integriteitszorg op orde met een risicoanalyse, een gedragscode, een protocol voor integriteitsschendingen en periodieke bespreking van het thema in raad en college.

Andere onderdelen van het wetsvoorstel

De risicoanalyse zou met een nota van wijziging worden toegevoegd aan het al bestaande wetsvoorstel. De minister heeft de Kamer gevraagd om dit wetsvoorstel verder in behandeling te nemen. Naar verwachting wordt de VOG voor wethouders verplicht, per 1 april 2022.

Verder met de voorbereiding

De brief van de minister geeft duidelijkheid over het uitvoeren van risicoanalyses integriteit na de verkiezingen van 2022. Wilt u in gesprek over de keuzemogelijkheden ten aanzien van de risicoanalyse? We adviseren u graag -kosteloos- over de mogelijkheden. U kunt contact opnemen met onze projectleider Emilie Stumphius, 06 – 3334 8914 of emilie@necker.nl.